

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házhoz kordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét 6 óráig és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kizárólag visszafizetésre
 vagy megfizetésre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 29.

Püspökünk idehaza.

Lelkünk őszinte nagy örömevel tudjuk olvasóinkkal a kedves hírt, mely kétségkívül örvendetes visszhangot fog kelteni egész egyházmegyénkben s messze túl annak határain, hogy egyházmegyénknek közszeretben álló főpásztora, dr. Szemcsényi Pál püspök ő Exellentijája másfél évi távollét után tegnap este szerencsésen visszaérkezett székvárosába.

Az isteni gondviselés tizenkilenc hónappal ezelőtt súlyos természetű betegséggel látogatta meg püspökünket, ki orvosai tanácsára különféle gyógyhelyeken keresett bajában gyógyulást, enyhülést.

Ez idő alatt bár távol volt székhelyétől, egyházmegyéjének fontosabb ügyeit a távolból is, ő maga intézte, — gondoskodott róla, hogy érdemes vikáriusa mellett felszentelt segédpüspöke legyen, ki a püspöki funkciót végezze, — segédpüspöke ismétlenül meglátogatta s a nagyobb jelentőségű ügyek felett személyesen tanácskozott, tárgyalt vele.

Bár így apostoli buzgósággal gondoskodott egyházmegyéjéről és híveiről, — bár gavalléros bőkezűségét ezalatt is érezte egyházmegyéjének és székvárosának minden egyházi, kulturális és jótékony intézménye, — sőt jóllehet a gyógykezelés nagy áldozatot követelt, ez idő

alatt mintegy háromszázezer korona alapítványt is tett, — mégis vágyott vissza hívei közé s mihelyt az orvosi gyógykezelés és az időjárás engedte, hazajött székhelyére.

Betegsége nem mult el ugyan teljesen, de állapota igen sokat és lényegesen javult, annyira, hogy most már itthonról személyesen fogja kormányozni egyházmegyéjét.

Tekintettel arra a szeretetre, melyvel őt minden oldalról körülveszik, előrelátható, hogy sokan óhajtják őt felkeresni; nehogy azonban ez kimerítse erőit, csak déli 12 órától kezdve és csak keveset fogad.

Ismét és ismét örömmel üdvözöljük kegyelmes főpásztorunkat otthonában, kívánva, hogy minél tovább jól érezze magát székhelyén.

Isten hozta! Isten óvja!

A levegő.

Négy hónap alatt a kormány és a koalíció elmulasztotta a következőket:

1. Nem állította fel az önálló vámterületet.
2. Nem emelte fel a tisztviselők fizetését.
3. Nem szállította le senkinek az adóját.
4. Nem csinálta meg az országos csatornázást.

5. Nem hozta be az általános választói jogot.

6. Nem adta oda az ország kormányát Bokányiéknek és Pikleréknek.

7. Nem tartotta minden jóval Vésziéket, de sőt igyekezett őket minél hamarabb lerázni az ország nyakáról.

8. Nem fizette tovább azokat a lapokat, amelyek egy megfizetett banda megfizetett szolgáltatásban magyar nyelven gyalázták a magyar nemzetet egy keserves éven át.

Ime, hamarosan összekapkodva, néhány haragos pont, amelyet a haladópart kinullázott tagjai nagy jerikói kürtölések közt a kormány fejéhez szoktak vagdosni. Egyik pontot nyíltan, másikat titokban.

Az öt első kifogás olyan alapos, hogy 40 évig készültek rá az áldott liberális gazdálkodás alatt. Addig nem hozakodtak elő vele. De most, mikor a nemzeti kormány minden jogos nemzeti igény megvalósítását alaposan munkába vette, egyszerre kitör 40 év (szubvenciókkal) elfojtott visszhangja.

Mindennapi mérgeskedésünket add meg nekünk ma! Ez a mottó s az ajtón kívül helyezettek mindennap nagy haragra gyúlnak vagy egyik, vagy másik pont miatt. Előkészíti ez a kormány azt, amit eddig minden elődje megtagadott 40 éven át? Hallatlan! Miért nem valósítja meg azonnal? Hiszen már negyedik hónapja van kormányon s ebből csak két hónap esett a szünidőre.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A Szent István Társulat új könyvei.

Világerő őseink karddal védte ezt a hazát s általa a kereszténységet; nekünk tudomány kell folytatnunk ugyanezt a nagy harcot.

Mikor a könyvnek olyan nagy elterjedése és nagy hatása van, akkor első feladata minden kultúrának, hogy jó könyvekkel gazdagítsa szellemi kincseit. Különösen nagy szükség van erre nálunk, a hol tudvalevőleg nemcsak kevés a jó könyv, de a helyett gombamódra terem a haszontalan tákolmány.

Az egész magyar közönség háláját érdemli ki a Szent István Társulat, mely nem riadva vissza áldozatoktól, lázas buzgalommal törekszik arra, hogy közönségünket olyan olvasmányokkal lássa el, a melyek értékesek is, jók is, olcsók is s mégis vetekednek minden más kiadvánnyal fényes kiállítás tekintetében.

Legutóbb három pompás kiadványával hívta fel a Társulat a közönség érdeklődését. Jézus Krisztus élete az egyik, P. Berthe

tollából. Olyan könyv ez, a melyet minden keresztény embernek meg kellene vennie. Az isteni Mester élete van benne leírva. Nem evangélium harmonium ez, a minő van más irodalmunkban, nem is bombasztikus és racionalizmussal kacérkodó frázishalmaz, a minőt nagy reklámdobolással adott ki egy zsidó cég. Jézus életét adja elő szigorúan az evangéliumok nyomán, de belehelyezve mindenütt ember a tudományos keretbe, a melyet azóta a kutatás feltárt. Minden vitatkozó tendencia nélkül ez a legalkalmasabb népszerű apológiája az Ujszövetségnek. Az eseményeket a modern tanbak modern megvilágításban látja. Bemutatja a szerző azokat a társadalmi, vallási, földrajzi viszonyokat, azokat a titkos rugókat, a melyeket az evangéliumok, mint akkoriban közismert dolgokat csak érintenek, vagy egészen mellőznek. Ebben a teljesen megrajzolt környezetben Jézus isteni alakja csak annál fényesebben emelkedik ki. Hozzáférközik a modern ember szívéhez és észéhez egyaránt s az a hódító Krisztus arc néz le reánk a műből, a melyet Prohászka püspök oly megkapó színekkel tnd a modern világ lelkébe írni.

A könyv hatását csak emeli remek nyelvezete. E téren már kivészi a maga részét a fordító, dr. Szeghy Ernő is. Kitünő magyarsággal adja vissza a klasszikus francia szöveget. A könyv kiállítása rendkívül izléses, elegáns.

Másik kiadvány Plósz Sándor Perrendtartása.

Az a körülmény, hogy a Szent István Társulat az egyetemi oktatást is kezdi immár tankönyvekkel ellátni, a legnagyobb fokban elismerést érdemel és bekoronázza a Társulat nevelő hatását, mely az elemi iskolán kezdve minden iskolában, s azon túl is az élet minden körülményei közt ellátja könyvvel a magyar közönséget.

Plósz munkája voltaképp egyetemi litografált jegyzet, de mint ilyen is nagy értékű. A perrendtartásnak első részét öleli fel s azzal a ritka alaposággal és tudományos mélységgel kezeli tárgyát, a mely Plósz Sándor egész tudományos működését jellemzi. Jogász embernek igazi élvezet a munka átolvasása, az egyetemi hallgatóknak pedig a legalaposabb és legjobb utmutató a perrendtartás kuszált rendszerében. Kíváncsian várjuk a munka folytatását.

Tankönyvek,

valamint mindennemű író-rajz és festőszerek a legnagyobb választékban kaphatók:

Sebő Imre,

könyv- és papír kereskedésében, Nagyváradon.

Fő-üzlet: Fő-utca. Telefonszám: 276.

1748.

Fiók-üzlet: Nagypiac-tér. Telefonszám: 152.

A támadások valódi oka pedig a 6—8 pontok alatt kerestessék. Nehány teli zseb kiürült, tehát néhány betömött torok is kinyílt.

Ritka élvezet annak, a ki ráér, az egykor bőven fizetett lapokat böngészni. Lesoványodva, vasuti hirdetésektől felkoppott állal szaglászni minden után, a miből borsot szedhetnének, hogy azt a kormány orra alá törjék. S mikor valamibe belecsimpajkóznak, hirdetik nagy zajjal, mennyire elégedetlen az ország a kormánnyal.

»Valami van a levegőben!»

Meghatóan fontoskodva jelentik a haladó sajtó részéről. »Valami van a levegőben!» Ismétlik, óvatosan körültekintve S a levegő állapotáról vett haladóparti kommunikét Vészi egykori hűséges bajtársai megható hűséggel le is közlik, hogy valami van a levegőben.

Van, van, bizonyval.

Van egy csomó baktérium, amelyek kutatják, hol telepedhetnének le? Hol kezdenének romboló munkájukhoz? Van egy csomó por; emléke nemrég végzett nagy takarításnak. S van egy csomó, repülni próbáló, esetlen kacsa.

Az aggodókat azonban megnyugtathatjuk. A közegészség utáni általános vágy nyakukat szegi a legfürgébb baktériumoknak is. A por visszatér a porhoz, ahonnan felkavarodott. A kacsák pedig maradnak továbbra is jámbor háziállatoknak.

Akkor aztán tiszta levegőben, igaz lelkesedéssel lehet folytatni a nemzeti kormány vezetése alatt a nemzetet és az egyeneket megerősítő, hazafias, komoly munkát.

Dr K. A.

A kiegyezési tárgyalások. Bécsből jelentik: A Mittagszeitung értesülése szerint politikai körökben hire jár, hogy a jövő hét

Harmadik mű, a melyről e helyen kell megemlékeznünk, Sebők Imre munkája. »Öt világ részen keresztül« a címe s egy rendkívül érdekes utnak rendkívül érdekes és tanulságos leírását tartalmazza.

Az utleírás egyike a legnehezebb irodalmi műfajoknak. A sok utazó annyi könyvet összeirt már, hogy alig maradt leírni való érdekes vidék s alig történhetik az utazóval valamely elődje által még meg nem irt dolog.

Sebők munkája messze kimagasló kivétel. Járt utakon halad ugyan, olyan helyeken, a hol állandó az európaiak forgalma s a mely vidékek már a magyar utazó közönség előtt nem ismeretlenek; mindazonáltal a járt ösvények mellett olyan érdekes különlegességeket lát meg, a melyek mellett más közömbösen haladt el, a melyeket más észre sem vett. Megfigyelő képessége irigylésre méltó.

Mindenütt megátja az ujat, az eredetit, a jellegzetest. Ebben a megfigyelésben támogatja alapos készütsége. Nemcsak kiterjedt nyelvismerettel indult Sebők erre az utra, hanem előre alaposan tanulmányozta az illető vidék multját és jelenét is, úgy hogy mindenütt előre ismert viszonyok közé jutott. Lényegesen megkönnyítette ez azt, hogy az új, jellemző vonásokat felismerje.

folyamán a költségvetési tárgyalások befejezése után Bécsben megtognak kezdődni a kiegyezési tárgyalások. A király azt a kívánságát fejezte ki, hogy a tárgyalásokat ő akarja vezetni, mert azt reményli, hogy így könnyebb lesz a kiegyezést létrehozni.

Buccari és Portoré. Egy Hrvatsko Pravo nevű horvát lap tudósítása szerint a horvát igazságügyi osztályfőnök értesítette a buccarii kerületi hatóságot, hogy Buccari és Portoré tengerparti kikötő városok a magyar kincstár tulajdonául vannak telekkönyvezve. A lap emiatt erősen támadja az osztályfőnököt, éppen úgy a többi Sztarcsevicspárti lap is. A lap egyuttal a Héderváry kormány alatt kinevezett főispánoknak sürgős eltávolítását követeli.

A francia püspökök és az encyklika.

A pápának a francia püspökökhöz intézett encyklikája élénk érdeklődés tárgyát képezi nemcsak a francia papság és világi hívek, hanem az egész világ katolikusai körében. A francia sajtó is élénken foglalkozik az encyklikával. A liberális organumok, első sorban persze a kormány lapjai, minden kigondolható argumentumot felhasználni igyekeznek az encyklika ellen. Erőlködésük hiábavaló. A katolikusok mindenütt megnyugvással fogadták a pápai döntést és ennek első sorban a püspökök adnak kifejezést, kik részint az egyházmezei közlönyökben, részint a sajtóban közölt nyilatkozatokban foglalkoznak az encyklikával. Ezen püspöki nyilatkozatok közül néhány érdemes a megemlézésre.

Mgr. Henry grenoblei püspök többek között a következőket mondja: »Egyházmezeimnek 1100 papja közül egy sem hagyja el a zászlót. Elszántan fogjuk Róma parancsait követni. Nagyon jól tudom, hogy egyformán sokat fogunk szenvedni püspökök és papok, de erős meggyőződés, hogy az utolsó szó nem az egyház ellenségei lesz. A kormány kénytelen lesz a konkordátumot visszaállítani.»

Mgr. Camus la rochelle-i püspök ezt mondja: »A pápa az ellenállás minden következményét jól megfontolta. Elég erősnek tart bennünket

A mily pompás megfigyelő Sebők, épp oly kitűnően tudja a látottakat előadni is. Leíró képessége legjobb utleíróink közé emeli Sebőköt. Elevenen, színesen irt helylyel közzel megcsillan jóízű humora is. Csak azt írja le, a mi tanulságos és a mi érdekes, de a kiszemelt anyagon teljesen uralkodik, azt részletesen bemutatja s alapos ismereteket nyújt. Teszi mindezt a novellázó könnyed stílusában, kedves, közvetlen előadással. Lehetetlen ezt a könyvet kézbe venni úgy, hogy az ember végig ne olvassa.

Malta, Tunisz, Gibraltár, New-York, Washington, Cleveland, St-Paul, San-Franciskó, Honolulu, Jokohama, Tokio, Nagaszaki, Shanghai, Hong-Kong, Singapore és a Himalája jelzik ennek az utnak egyes pontjait. Csupa érdekes helye a földkerekségnek, — hát még olyan élénk tollal leírva, a minő a Sebők!

A pompás utleírást több száz szebbnél szebb kép díszíti, jórészt a szerzőnek eredeti, igen sikerült fénykép felvételei. A kötet kiállítása egyenesen pazar; büszke lehet rá a kiadó, a Szent István társulat s a Stephaneum nyomda.

arra, hogy azokat legyőzzük. Rajtunk a sor, hogy bebizonyítsuk, miszerint nem csalódott, mikor bizott a francia katolikusok fegyelmében és bátorságában.»

Coullié bibornok, Lyon főpásztor, örömmel fogadja a pápai döntést és tiltakozik a törvény kétszínű rendelkezései ellen. A dijoni püspök kijelenti, hogy a szétválasztási törvény a schizmat akarja elősegíteni.

Ilyen és ehhez hasonló nyilatkozatok hangzanak el a püspökök, a papság és a világi hívek részéről. A katolikusok szilárdan biznak abban, hogy igazságos ügyüknek végre is győznie kell, habár szenvedések árán is. A francia kormány és pártja nagyhangú kijelentésekkel igyekszik a katolikusokat megfélemlíteni, de a papság és hívek nem tognak megtántorodni. Küzdelmükben velük van a világ összes katolikusainak szimpátiája.

Egy francia lap a pápai encyklika aláírásáról a következő misztikus dolgot írja: X. Pius pápa az encyklika aláírását megelőzőleg Rómában három napig tartó lelkigyakorlatot rendelt el.

A lelkigyakorlat harmadik napjának éjszakáján ugyanazon órában, midőn Róma összes templomaiban a pro summo Pontifice imát mondták, szent Péter temploma órének egy különös látványban volt része. A Vatikánból a bazilikába vezető folyosón gyenge fényt látott feltűnni, melyből nemsokára egy hófehérbe öltözött aggastyán alakja bontakozott ki. Az aggastyán X. Pius pápa volt, aki elhagyva őt kísérő nemes testőrt egyedül bement a bazilika sötét hajójába. Az oltárra egy papirlapot helyezett s egy óráig térdelve imádkozott az oltár lépcsőjén. Ekkor felemelkedett, felvette az oltárra helyezett papirlapot s azt pont éjfélkor aláírta. Az említett papirlap a francia püspökhöz szóló encyklika szövege volt.

Az orosz forrongás.

Stolipin leánya.

Pétervár, aug. 29. Pavlov tanár ma vette le az első kötést Stolipin sulyosan megsebesült leányáról, kinek állapota fokozatosan javul, Stolipin 3 más leánya csak véletlenül menekült meg a biztos haláltól. Közvetlenül a merénylet előtt zongora leckéjük volt és azután sétálni mentek. Az a szoba, hol a zongoralecke alatt tartózkodtak, teljesen elpusztult.

London, aug. 29. Pétervárról jelentik, hogy Stolipin leányát talán sikerül megmenteni, anélkül, hogy amputálni kellene a lábát.

Az orosz közállapotok.

Pétervár, aug. 28. Hivatalos kimutatás jelent meg arról, hogy aug. 10-től 20-ig milyenek voltak a közállapotok Oroszországban. Megöltek 101 rendőrt, csendőrt és katonát, 79 rendőr és csendőrt megsebesült. Megöltek és megsebesítettek 291 polgárt, kiraboltak 34 állami pálinkás boltot, elraboltak 70 ezer márkát, különböző állami hivatalokból elraboltak 20 ezer márkát.

Miniszteri tanácskozás.

Pétervár, aug. 29. Pénteken a cár és a nagyhercegek részvételével valószínűleg miniszteri tanácskozás lesz az államtanács tagjainak és a honvédelmi tanács tagjainak be-

Értesítés

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására, hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelő **katonai és polgári szabó-üzletet** nyitottam, hol is legkitűnőbb bel- és külföldi szövetek dus választékát bocsájtom a n. é. közönség rendelkezésére pontos kiszolgálás, valamint szolid árak mellett.

Tisztelettel

Grünfelder János,

katonai és polgári szabó

Nagyvárad, Szent János-utca 2.

vonásával. E fontos tanácskozáson fogják eldönteni, vajjon liberális reformok korszaka következnek-e vagy katonai diktatúrát hoznak be. Ha a miniszteri tanács a békés reformok mellett döntene, nincs kizárva, hogy koalíciós kormány fog alakulni Stolipinnal az élén és a dumát hamarabb fogják összehívni, mint ahogy a feloszlató cári rendeletben meg van állapítva.

A Novoje Vremja elke.

London, augusztus 29. Pétervárról jelentik: A Novoje Vremja, melyet a kormány szokott sugalmazni, feltűnő cikket közöl. Azt írja, hogy úgy látszik, a szocialisták és anarkisták akciójukat Oroszországból át akarják vinni más országokba is; ennél fogva Vilmos császár és Edvárd király kötelesek, sőt jogosultak a bekövetkezendő veszedelmeket a kontinensen megakadályozni.

A szociáldemokraták Finnországban.

Helsingfors, aug. 29. A szociáldemokraták Uleaborgban kongresszust tartottak és elhatározták, hogy az országgyűlési választásokon részt vesznek és a választási agitációk céljából programot kidolgoznak. Elhatározták továbbá, hogy a szakegyletek fejlődését támogatni fogják. A vörös gárda üzemleit elítélték, mert a pártvezetőség tudta és engedelmével cselekedett. A kongresszus egyhangulag elhatározta azt is, hogy a vörös gárdát feloszlatja.

Borzalmas gyilkosság.

Titkozatos lelet.

Asszonyvásár községet borzalmas lelet tartja izgatottságban. Egy kis csecsemő szétmarcangolt hulláját találták meg az ottani temetőben. A hulláról nem lehet megállapítani, hogy kinek a gyermeke. A hullának, mely félig csontváz, koponyájáról és karjairól a kutyák a húst lemarták. A borzalmas leletről az alábbiakat adjuk:

Tegnap délelőtt az asszonyvásári temetőőr a temetőt járva a dus fűben tarka, esőtől vert s a nap hevétől megfakult rongydarabokat látott. Amint felakarta venni, egy csont esett ki a rongyok közül. Jobban vizsgálva a rongyokat, egy koponyát is talált. A temető-csész azonnal jelentést tett az előljárásának, a mely a székelyhídi járásbírósnak is értesítette.

A hatóságok azonnal a színhelyre siettek és a még eredeti helyén levő rongydarabokat szétbontották. És ekkor egy borzalmas látvány tárult szemük elé, melytől megirtóztott a hatóság minden tagja.

Csontváz, mely 6—7 hónapos gyermeké lehetett. Feloszlásnak indult test undok rothadéka volt a rongyok közt. Iszonyatos hullaszag vált szabaddá a rongyok közül. A koponya egész száraz volt s rajta fogak helyei látszóttak. Az orvos megvizsgálta a leletet és megállapította, hogy a csontváz szabad részeiről a kutyák rágták le a húst.

A rongyok széttepett pólya részei, melyeket az összekötő erős zsinag miatt nem tudtak szétmarni a kutyák.

A kivonult járásbírósnak azonnal jegyzőkönyvet vett föl a leletről és a legszélesebb körű nyomozást tette folyamatba.

A borzalmas lelet hátterében föltétlen bűntény van, melynek áldozatává lett a csecsemő.

A vélemények szerint a kis gyermeket a temetőbe az anya vagy annak megbízottja

tette ki, hogy megszabaduljon a gyermektartás kötelezettségeitől.

A lelketlen anya felfedezése iránt a legszélesebb körű nyomozást indította meg a járásbírósnak és csendőrség.

Az esetről jelentést tettek a királyi ügyészségnek is, mely egyelőre tudomásul vette az ügyet.

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Aranymisés áldozár.** Kassáról jelentik: A jászóvári premontrei kanonokrend nesztora, Lencsés János peceszentmártoni premontrei plébános tegnap tartotta meg ötven éves áldozárságának emlékére aranymisését. Az aranymisés áldozárt Takács Menyhért dr a rend főpátja üdvözölte.

* **Rendkívüli városi közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága ma, csütörtökön, augusztus hó 30-án délelőtt 11 órakor tartja rendkívüli közgyűlését, amelyen a honvéd hadapródiskolában megüresedett alapítványi helyekre ejtik meg a jelölést.

* **Mária Jozefa főhercegnő utja.** Görzből jelentik: Mária Jozefa főhercegnő tegnap Tarwisból ideérkezett. A főhercegnő, akit fia, Maximilián főherceg és a kíséret kísér, a déli vasút pályaudvarára hajtatott és Tiesztbe utazott.

* **A délelőtti hivatalos órák vége.** Nagyvárad város tanácsa a hivatalos órákat ez évben is július és augusztus hónapokra délelőtt 7-től 1-ig állapította meg. A hivatalos órák ilyen beosztása ez évben is sok hátránnyal járt, nem csak azért, mert az inspekciós rendszer teljesen rossznak bizonyult s a közönség mi hasznát sem vette, hanem azért is mert a megrövidített munkaidő sem lett kellőleg kihasználva. De hát ez a két hónap nem a világ s egy kis igyekezettel pótolható. Még ma és holnap tart a délutáni szünét s azután visszazökken megint a rendes kerékvágásba minden a városházán. Szombattól, szeptember hó 1-től délután is lesznek hivatalos órák a városnál. De vajjon ezuttal is külön mértékkel mérnek az u. n. tisztviselőknek s 5 órában szabják-e meg a napi munkaidőt. Más hivatalban ilyen megkülönböztetést nem ismernek.

* **Tábori lelkészi kinevezés.** Mazurek Gyulát, egyházmegyénk derék fiatal káplánját a király másodosztályu tábori lelkészévé nevezte ki az 5. számú gyalogezred pótartálékában.

* **Megvont tandíjmentesség.** Nagyvárad város tanácsa eddig úgy járt el, hogy azoktól a szegény szülőktől, akiknek gyermeke megbukott, megvonta a tandíjmentesség kedvezményét s ennek behajtására végrehajtást vezetett. Ez abszurd eljárás nemcsak visszatevő, de ellenkezik a józan észszel is, mert a tandíjmentesség a kötelező elemi iskolában más elbírálás alá esik, mint a közép iskolákban. Azzal, hogy a gyermek nem tanul, nincs segítve a szülők anyagi helyzetén s nem büntethetők azzal, hogy a tandíjat a föld alól is előkerítsék. Már az elég baj a szülőknek, ha gyermekük nem akar tanulni. Mint értesülünk, ezen a visszás helyzeten segíteni akar a polgármester s előterjesztést tesz a városi közgyűlésnek, hogy a bukott tanulóktól a jövőben

ne vonják meg a szegénység miatt élvezett tandíjmentességet.

* **A király utazása.** A Narodni Liszti jelentése szerint a király novemberben három heti tartózkodásra Prágába érkezik. A fogadtatás oly impozáns lesz, aminő az 1891-iki fogadás volt. A király a többi közt részt fog venni a Miklós híd zárókövének letételénél. — Billinből jelentik: A város hatósága lépéseket tett, hogy a király csehországi látogatása alkalmával Billin városát is meglátogassa.

* **Nem kapnak vízvezeték.** Rodriguez I. és Nilgesz József szőlőtulajdonosok a vasút állomás mellett levő területeket villa telkekül parcellázzák s kérték a várost, hogy a szomszédos Szántó féle szőlőig vezetett vízvezeték csövet hosszabítsák meg az ő telküig s a költségeket hajlandók viselni. A városi mérnöki hivatal a kérelmét teljesíthetőnek véleményezte s kimutatta, hogy a megtérítendő költség 4900 koronát tesz ki. A városi tanács tegnap tárgyalta a kérelmet s azt elutasította.

* **Scharicz eredezes-osztályfőnök.** A közös hadügyminiszterium oktatásügyi osztályának élére a király tudvalevőleg Scharicz György ezredes, háziezredünk egyik legképzettebb, közszeretben álló tisztjét nevezte ki. A kinevezés a hivatalos lap tegnapi számában meg is jelent. Az állás Bauer Ferdinánd ezredes halálával július hónap végén üresedett meg. Scharicz ezredes, az új hadügyminiszteri osztályfőnök 1865-ben született, tehát még csak 41 éves és a hadsereg legfiatalabb ezredese. Eddig, rövid megszakítással egész szolgálati idejét a vezérkarban töltötte el. Nagyváradra vagy három évvel ezelőtt mint alezredes került s kellemes egyéniségével rövid idő alatt sikerült magát Nagyvárad előkelő társadalmi köreiből megismertetnie és megkedveltetnie.

* **Uj orvos.** Berettyóújfaluban most ismét több lesz egy orvossal. Dr Móricz Ernő megyei főorvos tegnap beterjesztette Gárdig József magánorvos egyetemi orvostudori oklevelét meghirdetés végett az alispánhoz. Az új orvos Berettyóújfaluban fogja megkezdeni működését.

* **A hajduböszörményi Bocskay-szobor.** A hajduböszörményi Bocskay-szobor már elkészült s legközelebb ünnepélyesen fogják leleplezni. A szobor tisztára Hajdúvármegye törvényhatóságának áldozatkészségéből létesült a kormány támogatásával. A Fejérváry-kormány annak idején 4000 koronát engedélyezett a szobor javára, Hajdúvármegye közgyűlése azonban Járossy Zoltán böszörményi református lelkes indítványára a darabont kormány adományát visszautasította. Wekerle Sándor miniszterelnök most értesítette a törvényhatóságot, hogy a kormány a szobor részére 6000 koronát engedélyez.

* **A tudományegyetem nesztora meghalt.** A magyar tudomány egyetem tisztviselő karának nesztora, Felsenbrunn Fontaine Andor, ki négy év óta vezette a legnagyobb megaláztatásra az egyetemi quaestura ügyeit, mint fővárosi tudósítónk jelenti, tegnap Budapesten meghalt.

* **Zsedényi-Formanek affér.** A Zsedényi-Formanek afférban szinte szenzációs fordulat állott be a tegnapi nap folyamán. Formanek segédei ugyanis hajlandóknak nyilatkoztak új becsületbírósnak döntése alá bocsátani a Zsedényi Aladár ellen emelt hazug, kompromittáló vádakot. Tán ez az első eset katonánál, hogy egy becsületbírósnak döntés után még másodsor is provokáljanak újabb becsületbírósnak döntést.

* **A lugosi református templom.** Lugoson még az elmúlt évben mozgalom indult meg egy református templom építésére. Az építéshez szükséges alapot közadakozás útján akarták összehozni. Gyűjtőíveket bocsájtották ki az ország területén. A templom már épül is és az alap még most sincs összetéve. Az építető bizottság most kérelemmel járult a törvényhatóságokhoz, hogy a múlt évben küldött gyűjtőíveket a begyűlt adományokkal együtt juttassák el hozzájuk.

* **A visszautasított örökség.** Szegeden tavall meghalt Szücs József jómódu gazdember, aki sok ezer korona értékű vagyonát az oldalági rokonokra hagyta, feleségére pedig az ingatlanok haszonélvezeti jogát. A rokonok azonban ismételt hagyatéki tárgyaláson visszautasították az örökséget azzal, hogy nem fogadják el annak hagyományát, kit felesége tisztességes temetésben sem részesített. Min-hogy pedig az örökség az özvegynek sem kell, hanem csak a haszonélvezet, így Szücs József hagyatéka a kincstárra száll.

* **Porosz tisztek a Hortobágyon.** Debrecenből jelentik: Tegnap Debrecenbe számos porosz katonatiszt érkezett, hogy a debreceni katonai méntelepen tartandó lószorozáson lótenyésztési tanulmányokat folytassanak. A vendégek között van lovag Damnitz altábornagy Németország pótlovazó felügyelője, lovag Runge, a német császári méntelep parancsnoka is. Az osztrák földművelésügyi minisztérium megbízásából velük érkeztek meg Haupt és Skreta őrnagyok is. A tisztek holnap a Hortobágyra mennek ki tanulmányozni.

* **Magyar név.** Köhn Salamon berettyóújfalui lakos családi nevét belügyminiszteri engedéllyel »Kertész«-re változtatta.

* **A betegsegélyző pénztár tisztviselőinek mozgalma.** A kereskedelmi minisztériumban, mint már írtuk, tervbe vették, hogy a munkás betegsegélyezést és balesetbiztosítást országosan szervezik s az eddigi kerületi betegsegélyzőket, az ipartestületi betegsegélyző pénztárakat beolvasztják az országos központi szervezetbe. A tervezet már el is készült s szeptember elején ankét lesz e tárgyban kereskedelmi minisztériumban. A tervezetben azonban szó sincs arról, hogy a jelenlegi pénztárak orvosait és tisztviselőit átveszi e az állam s továbbra is alkalmazni fogja-e az új szervezetben. Pedig itt sok ember, becsületos tisztviselő egzisztenciájáról van szó. Mint értesülünk, dr. Altmann Jakab és a nagyváradai ipartestületi betegsegélyző pénztár többi tisztviselői országos mozgalmat indítanak a hasonló pénztárak alkalmazottai között, hogy az állam a jelenleg alkalmazott tisztviselőket az új szervezetben is alkalmazza s ne foszsa meg őket hosszas munkálkodásuk után megélhetésüktől. A mozgalom célja nemcsak méltányos, de igazságos is s valószínűleg annak teljesítése elől a kereskedelmi kormány sem fog elzárkózni.

* **Bezárt iskola.** A berettyóújfalui főszolgabíró a hencidai református leányiskolát bezárta, mivel oly rozzant állapotban van, hogy abban az előadások életveszélyesek. A főszolgabíró ezen határozatát Veress Bálint ref. lelkész meglelebbzte, mivel az állam építészeti hivatal a múlt évben olyan véleményt adott, hogy az iskolában az 1908. évig még lehet előadásokat tartani. A felelősség tegnap érkezett az alispánhoz.

* **Nem akad pályázó.** A bihariószegi vincellériskolánál Nagyvárad városának is van két alapítványi helye. Az egyik még az elmúlt évben, a másik a folyó évben üresedett meg. E helyekre pályázatot hirdetett az iskola igazgatója, azonban nem akadt pályázó. Így a két hely betöltetlen marad, mivel a pályázati határidő tegnap járt le.

* **Uj hid a Körözsön.** Kisjenő község képviselőtestülete elhatározta, hogy a község határában levő rozoga Körözhidat újjá építteti. A hid építésére 20,000 korona kölcsönt

vesznek fel. A kölcsön felvételének jóváhagyását tegnap kérte a megye törvényhatóságától a község.

* **A katolikus iskolaügyi tanács nagyváradai tagjai.** A katolikus tanítók III. egyetemes nagygyűlésén a katolikus iskolaügyi tanács tagjaivá Nagyváradról Fetsér Antal felszentelt püspököt és Számborovszky Rezsőt választotta meg a nagygyűlés.

* **Thury Zoltán temetése.** Kedden éjjel szállították át Thury Zoltán holttestét a kerepesi-uti temető halottas házába. Tegnap délelőtt ravatalozták fel a holttestet, melyet elborítottak a tisztelők és jóbarátok koszorúi. A temetés délután 3 órakor ment végbe. A gyászszertartást Szabó Aladár IX. kerületi ref. lelkész végezte. Megható beszédet mondott az elhunyt érdemeiről. Az Ujságírók egyesülete nevében Cziklay Lajos alelnök, az Otthon nevében pedig Molnár Ferenc mondott bucsuzót. Nagy visszatetszést szült az, hogy a fővárosi tanács, mely minden gazdag városi hivatalnoknak díszsír helyet szokott adni, a szegény írónak egy 20—30 koronás ugynevezett díszsír helyet adott, azt is künn a rákoskeresztúri temetőben.

* **Hazatoncolt kivándorló.** Tegnap a belügyminisztériumtól egy hajójegy érkezett a megyére, amely Bosbe Floréné fugyji lakosné nevére volt kiállítva. Bosbené Amerikába akart vándorolni Hamburgon keresztül. A határon azonban letartóztatták és hazatoncolták, a hajójegyet pedig elkobozták tőle. A hajójegy tegnap érkezett meg az alispánhoz, oly utasítással, hogy Bosbenét hallgassák ki arra nézve, hogy a jegyet ki váltotta neki. Ha Amerikában kintlevő hozzátartozója váltotta neki tényleg, mint a hogy az asszony állítja, akkor azt az előjárók igazolják a jegyen. A kellő igazolás után az asszony mehet Amerikába, ellenkező esetben a jegyet küldjék vissza a belügyminisztériumba.

* **Halálozás.** Hosszas szenvedés után tegnap meghalt Biszterszky Elemér törvényszéki bíró neje, Papp Ella. Halála a mélyen sujtott férjen s kicsi leányán kívül nagyszámu rokonságot borított gyászba. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Biszterszky Elemér mint férj és kis leánykája Erzsike, Papp György mint apa, Papp Gizella férj. Reck Géza, Papp Anna és Papp Aranka mint testvérek, özv. dr. Biszterszky Róbertné mint anyós, továbbá Reck Géza, Biszterszky Iván mint sógor, Biszterszky Ivánné szül. Vertán Irén mint sógornő és az elhunyt számos rokonai is fájdalomtól megtört szívvel tudatják, a forrón szerető hitves, legjobb édesanya, leány, testvér és rokon Biszterszky Elemérné szül. Papp Ellának folyó hó 28-ik napján, d. u. 5 órakor, életének 32-ik, boldog házasságának 8-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 30-án, d. u. 5 órakor fognak a Lakatos utcai 10 számú gyászos házból, a görög kel. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra helyeztetni. Nagyvárad, 1906. augusztus hó 28-án. Aldás és béke lengjen porai felett!

* **A kétneji táncmester.** Meglehető furcsa ügyben folyik most a vizsgálat a nagyváradai törvényszéken. Pál Gáspár 37 éves nyiracsádi illetőségű táncmester 1907. június 8-án Püspökladányban házasságra lépett Nagyfejő Etelkával. A táncmester mintegy 4 évig élt feleségével, mely idő alatt 3 gyermekük született. Az így megnövekedett család igen sok nélkülözésnek volt kitéve, mivel Püspökladányban már mindenki tudott táncolni. Pál mester pedig mindig szűkebb napoknak nézett elébe. A nélkülözésekből kifolyólag családi perpatvar keletkezett a házastársak közt, melynek eredménye az lett, hogy a táncmester megunva a sok nélkülözést eltáncolt Püspökladányból és a feleségét gyermekeivel együtt a faképnél hagyta. Pál mester Margittára jött és ott próbálta táncoltatni a közönséget. A sok kecses tánc lépés közben a mester szíve

ismét megdobbant és Baróthy Erzsébettel házasságra lépett. A házasságot alispáni dispenczióval kötötték meg. Margittán nem sokáig táncoltak mivel az elhagyott hitves megtudta, hogy férje másodsor is megnősült anélkül, hogy tőle hivatalosan elvált volna, vizsgálatot indított ellene. Margittáról a hatóság elől bujkálva kisebb falvakban tanította a táncot Pál mester. Az első feleség feljelentésére a hatóság megindította Pál köröztetését. A köröztetés híret Temerinben hallotta meg a táncmester és onnan Ujvidékre szökött. A köröztetés elől azonban nem tudott tovább menekülni, Ujvidéken letartóztatták és elhozták Nagyváradra az ügyészséghez, ahol kihallgatták. A kihallgatás alatt előadta, hogy a másodsorú nősülésre az első felesége kényszerítette az által, hogy öt nélkülözésekre szorította, melyet tovább nem tűrhett. A kétneji táncmester ellen megindították a vizsgálatot.

* **Különös gyászjelentés.** Tegnap délután a rendőrséghez a következő jelentést tette egy rendőrtizedes:

Verzár Mihály uradalmi gazdatiszt lova a szentlázló téren elhunyt az eb vadással kivitettem. 1906. augusztus 29. délután 1 órakor.

Drimbó János,
ügyeletes rendőr.

Ezen a gyászjelentésen nem kell csodálkozunk, mert az amerikai lapok még zöldebb dolgokról is adnak hírt. Így Roncevertről, West Virginiából jön a hír, hogy ott 100 majom a füstben meglult. A majmok mély gyászba borult siratói temetést is rendeztek nekik, még pedig ép oly temetést, amelyet egy ember elhantolása megkíván. A döglött majmok felett egy protestáns lelkész gyászbeszédet is mondott. —

Csodálatos dolog, hogy Amerika városai-ban nincs minden utca sarkán örültek háza, a következő felirattal:

A felvilágosultak temploma.

* **Játék a fegyverrel.** A gyermeki nevelésnek, szófogadatlanságnak halállal végződött esete adta elő magát Gálospetriben. Mint tudósítónk jelenti, Marozsán József 10 éves gyermek édes atyjának szabadon levő revolverével kiment játszani. Az utcán találkozott Pete Jánossal, egy 9 éves gyermekkel, akit behívott a kertbe, hogy lövöldözzenek. A kis fiúnak tetszett a terv és mindketten belopóztak egy szé-nás kertbe. Marozsán a kertben a revolver szerkezetét vizsgálta, mikor véletlenül a ravaszt meghúzta. A revolver csöve Pete melle felé volt fordítva és így a golyó Pete szívére átlurta, minek következtében a 9 éves kis fiu azonnal szörnyet halt. A szülők ellen gondatlanság miatt vizsgálatot tettek folyamatra.

* **Megfulladt az agyaglisztbe.** Budapestről írják: Tegnap este, amikor az ujlaki téglagyárban levő agyagmalomban a munkások a garat alatti lisztet lapátolni kezdték, rémes leletre bukkantak: az agyagban megtalálták egy a malomnál alkalmazott munkásfiu hulláját. A rendőrségi vizsgálat eddig a következőket derítette ki: A Bécsi ut 134. sz. alatt, az ujlaki téglagyár telepén, az agyagbánya mellett felállítottak egy agyagörülő malmot, amelynek felügyeletével Lapocán Ferenc 10 éves munkásfiut bízták meg. Lapocán tegnap délben megette a szükös ebédet, aztán leteküdt a garat alá, az agyagba pihenni. Egy órákor visszajöttek a munkások és bár a felügyelő fiut nem látták a malomban, megkezdtek az örlést. A megörült agyag lepergett a garat alá és az alvó fiut eltemette. Egész délután senkinek eszébe nem jutott, hogy a fiu után nézzen és így csak este bukkantak holttestére, amikor a megörült agyagot fellapátolták. Azonnal értesítették a harmadik kerületi kapitányságot, amely kiküldötte a vizsgálóbizottságot a helyszínére. A fiu holttestét beszéltették a bonctani intézetbe, egyben pedig megindították a vizsgálatot, vajjon nem történt-e vétkes mulasztás.

* **Kedélyes hivatal.** Glac Antal főispán nem szokta a hivatalvizsgálatot a vármegye hivatalos lapjában előre kikürtölni. Egyszerűen bejelentés nélkül lepi meg a hivatalt s úgy szerzi a tapasztalatokat.

Nemrég egyik főszolgabírói hivatalban tapasztalt épületes dolgokat.

Titkárjával kettesben, gyalogszerrel állított be, a hivatalos időben. Künn a folyosón a hajdu ingujra vetkőzve működött: krumplit hámozott. Mellette a Zsuzsi szakácsné paszulyt tisztított s a szomszédsággal mindketten fölötte megváltak elégedve.

A főispán megkérdezte a kedélyes pártól:

— Merre van a főszolgabírói hivatal?

A hajdu felnézett, aztán egyet bökött a krumpli hámozó késsel a levegőbe:

— Ahun la! Te Zsuzsi, hátha segítenék neked is? Hoci egy kis paszulyt...

— Elmenjék kend, míg jó dolga van! Nem paszuly az, hanem a kezem.

— Hátszen éppen azir.

Igy utba igazítva, a főispán belépett a hivatalba. A szobában egy bácsi kedélyesen pipált és írógépe kopogtatott. A jövevények köszöntek illeendően:

— Jó napot!

A bácsi fel sem nézett, csak úgy foghegyről odavetette:

— Adjon Isten.

— Itthon van a főszolgabíró ur?

— Nincs biz az. A sógorát látogatni ment Szabolesha.

— Hát a szolgabíró ur?

— Az meg névnapot ülni ment el két napja. Holnapután itthon lesz — talán.

— Hát a közigazgatási gyakornok ur!

— Újj! Azt már harmadik hete nem láttuk. Utazni ment, legutóbb Milanóból irt annyit, hogy a kiállítás megégett, 6 meg leégett. Hahaha! Jó vicc, ugy-e? Hahaha!

— De nekünk hivatalos dolgunk van!

— Jöjjenek egy hét múlva.

— Hát ha most hirtelen csendőrséget kellene kirendelni, mi történnék?

— Van nyomtatott blankettánk, van egy bélyegzőnk is a főszolgabíró ur aláírásával, azzal kirendelem én.

Én? ki az az én?

— Én én vagyok! Ur vagyok! Irnok ur! Akinek nem tetszik, mehet odább. Különben kik magok? Mit akarnak? Mit zavarnak?

A bácsi kivette a szájából a pipáját, annak jeléül, hogy mindjárt baj lesz. Az egyik jövevény kurtán válaszolt:

— Én a főispán vagyok.

Tableaux. A fenyegetően kivett pipa földre esett és összetört. A főszolgabíró volt — ennyi maradt a főszolgabíróból a hivatalban.

* **Hirtelen halálozások.** Lessi tudósítónk jelenti, hogy ott Papp Mihály jómódu 47 éves gazdaember tegnap délután hirtelen elhalt. Csökmői tudósítónk pedig egy 16 éves gyermek hirtelen haláláról ad hirt. Horvát Józsefet tegnap délelőtt egy asztag tövében halva találták. Mindkét esetben megállapította az orvos, hogy a halál szívzélhűdés következtében állott be.

* **Csendélet Hajduböszörményben.** Ignát Mihály hajduböszörményi lakos részegen tért haza lakására, hol összeveszett a feleségével. Az éktelen lármára Sándor Mihály nevű szomszédjuk átment a veszekedőkhez és békéltetni akarta őket, mire Ignát a felesége helyett Sándor Mihályra támadt egy a kezében levő kapával és egy ütessel levágta annak orrát és kiverte annak három fogát. Később Ignát átment a sebesülthöz és bocsánatot kért tőle. — Demeter Mihály 19 éves legény juhott őrzött Fekete Zsigmond hajduböszörményi birtokos tanyáján. Ugyanott volt kocsis Kapusi Antal. Kapusi többször köszönt Demeter apjának, mit az nem fogadott el s amit aztán elpanaszolt Kapusi fiának, Antalnak. A köszönés felett összevesztek s Demeter a kampós botjával úgy vágta nyakon Kapusit, hogy ez földre esett, de hirtelen felugrott s a kezében levő bottal egyszer fejbe ütötte Demetert. Demeternek akkor nem volt semmi baja s azóta

többször járt bent a városban vásárolni s mulatni. Hét nap múlva rosszul lett, nagy fájdalomról panaszkodott és még aznap este meg is halt. Kapusi ellen megindították az eljárást.

TANÜGY.

Iskolai beiratások.

A nagyváradai l. sz. püspökség kegyurasága alatt álló *várad-olaszi r. kath. négyosztályú fiunépiszkolában* az 1906—1907. tanévre a rendes beiratások ideje szeptember hó 1-től 7-ig, a vasárnap kivételével, d. e. 8—11-ig d. u. 3—5 óráig fognak terjedni.

Tisztelettel értesítetnek tehát azon szülők és gyámok, kik ezen iskolában óhajtják gyermekeiket, illetve gyámoltjaikat taníttatni, hogy a fennebb jelzett napokon és időben a beiratás céljából a tanulókkal a magasabb osztály felvételére szükséges érdemsorozattal vagy bizonyítvánnyal együtt sziveskedjenek az iskola épületében (Fő-utca 819.) megjelenni, mivel a magukban és minden igazolvány nélkül felküldött gyermekek felvételt nem fognak; továbbá a szeptember hó 7-én tul is csak úgy vétetnek fel, ha a késedelmet eltogadhatólag igazolni tudják.

A magánvizsgálatok előzetes bejelentés után szeptember hó 5-én d. e. 11 órákor fognak megtartatni.

Beiratási díj egy tanévre a r. kath. tanulóktól 6 K 60 f, a más felekezeti tanulóktól 10 K 60 f, amely összeg a beiratás alkalmával befizetendő, a szegénységüket hitelesen igazoltak a 6 vagy 10 K befizetés alól felmenthetők, azonban a 60 fillért minden tanuló köteles befizetni.

Szeptember hó 8-án ünnepélyes istentisztelet, melyre minden tanuló eljönni köteles.

A rendes tanítás szeptember 10-én veszi kezdetét.

Az igazgatóság.

A helybeli sz. *Orsolya-zárda* előjárósága ezennel értesíti a t. szülőket, hogy vezetése alatt álló róm. katolikus tanítónőképző intézetben, nem különben az elemi és polgári leányiskolában a beiratások szept. 1—7-ig fognak megtartatni.

A tanítónőképző intézet I. osztályába lépő növendékeket szept. 1-én írják be, hova csakis oly ép testű növendékek vétetnek fel, kik keresztlevél, illetve születési, iskolai, orvosi és újraoltási bizonyítvány bemutatásával igazolják ezen osztályba való beléphetésük jogosultságát.

A tanítónőképző II. III. és IV. évfolyamának hallgatóit szept. 3. és 4-én írják be.

A beiratási idő reggel 8—11-ig, délután 3—5-ig tart.

Szeptember 8-án d. e. 10 órákor ünnepélyes »Veni Sancte«, 9-én d. e. 10 órákor rendes ünnepi sz. mise, 10-én reggel 8 órákor kezdődik a rendes előadás.

TÁVIRATOK.

A bolgár orosz konfliktus.

Szófia. aug. 28. Kormánykörökhöz érkezett pétervári jelentések szerint az orosz kormány a bolgár részről tett kijelentéseket az utóbbi konfliktust illetőleg kielégítőnek találta és ezzel a konfliktus véget ért.

A bolgár fejedelem betegsége.

Marienbad. aug. 29. Ferdinánd bolgár fejedelem torokgyíkot kapott. Két nap óta nem hagyta el lakását. Betegsége nem ad komoly aggodalomra okot.

EGYESÜLETEK.

Orvosok szakülése. A Biharmegyei Orvos-Gyógyszerész- és Természettudományi-Egylet f. évi szept. hó 1-én d. u. 5 órákor rendes szakülést tart, melyre a t. egyleti tagokat tisztelettel meghívom. Targysorozat: dr Barta Andor: szülészeti casuistika; dr Schwarcz Illés: szülészeti casuistika; Alexander Lajos: az élősdiek által okozott mérgezések (előadás). Kelt Nagyváradon, 1906. aug. 29. Dr Fisch Aron, egyleti titkár.

NYILTTER.*

Nyilatkozat.

A Berzátzy Mihály és dr Matolay Károly urak között felmerült lovagias ügy a mai napon délután a lovagiasságnak megfelelően elintéztetett.

Pece-Szent Márton, 1906. aug. 29.

Nagy Ödön,

nyug. áll. ezredes.

Voronyák István,

mint Berzátzy Mihály megbízottjai.

Glac Antal,

Nagy Márton,

mint dr Matolay Károly megbízottjai.

Nyilatkozat.

A fenti nyilatkozat alapján kijelentem, hogy a »Tiszántúl« 1906. évi augusztus 28-iki számában megjelent nyilatkozatom tárgytalanná vált.

Pece-Szent-Márton, 1906. aug. 29.

Berzátzy Mihály.

Berzencei szilvát

pálinkafőzésre, hektoliterenként *hat koronáért* vásárol az Érmelléki részv. társaság, Nagypiac-tér 10. sz.

1789.

Igazságszolgáltatás.

Visszavont petíció Batthyány Zsigmond muraszombati képviselő mandátumát tudva-levőleg megtámadta a kisebbségben maradt függetlenségi párt. A petíciót tegnap egy, a kir. Kuriához intézett kérelemben visszavonták a petícionálók.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktözsde.

Budapest, augusztus 29.

Osztrák hitelrészvény	— — —	678.—
Magyar hitelrészvény	— — —	796.—
Leszámitoló bank	— — —	506.—
Rimamurányi	— — —	525.—
Osztrák-m. állam vasutirészvény	— — —	670.—

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Közúti vasut	— — — —	594.—
Városi villamosvasut	— — — —	327.50

A gabonatözsde határideje.

Budapest, augusztus 29.

Buza okt.	— — — —	14.24	—	14.26
Rozs okt.-re	— — — —	12.12	—	12.14
Tengeri augusz. 1906.	— — — —	10.80	—	10.82
Zab ápr.-ra	— — — —	—	—	11.04
Repeze aug.-ra	— — — —	32.50	—	32.70

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1906 aug. 29-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — —	112.50
Magyar koronajárdék 4%	— — — —	94.80
Magyar keleti vasúti államkötvény 4%	— — — —	847.5
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — —	94.75
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	— — — —	78.—
Magyar gyermekjegy-kölesön	— — — —	2.07
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	— — — —	154.—
Osztrák járadék papírban	— — — —	99.50
Osztrák járadék ezüstben	— — — —	100.25
Osztrák korona járadék	— — — —	117.80
Osztrák járadék aranyban	— — — —	99.45
1860. oszt. államsorsjegyek	— — — —	1.59
Osztrák-magyar bankrészvény	— — — —	17.75
Magyar hitelbank részvény	— — — —	809.50
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — — —	669.75

Osztrák-magyar államvasúti részvény	— — — —	670.—
Német birodalmi márka	— — — —	19.07
London vista	— — — —	117.30
Páris vista	— — — —	240.15
20 márkás arany	— — — —	95.31
20 frankos frankos (Napolendor)	— — — —	23.46

Marha ártáblázat 1906. évi aug. 27—28

1 pár I-ső rendű jármos ökör	800—910 korona.
1 pár II-od rendű jármos ökör	705—805 korona.
1 pár II-ad rendű jármos ökör	600—720 korona.
1 drb fejős tehén	185—400 kor., 1 drb vágó ökör
260—425 kor. 1 drb. vágó tehén	210—380 ökör
1 drb veres borju	42—60 kor. 1 drb. fél éves borju
65—92 kor., 1 drb egy éves borju	74—170 kor., 1 drb két éves borju
90—240 korona. 1 drb hizott sertés	120—124 kor., pár feléves sertés
35—56 kor., 1 pár egy éves sertés	70—85 kor. 1 pár két éves sertés
130—190 korona. 1 drb. igás ló	170—340 korona. 1 pár ökörbőr
58—60 kor., 1 pár tehénbőr	42—52 kor. 1 pár borjubőr
10—20 kor., 1 pár lóbőr	18—26, korona.

Forgalmi kimutatás 1906 aug. 27—28.

Tiszta buza körülbelül	240 htl	—	Kétszeres buza	110 hltr	Rozs	130 hltr	Árpa	100 hltr	Zab	80 hltr	Tengeri	30 hltr	burgonya	160 hltr.
------------------------	---------	---	----------------	----------	------	----------	------	----------	-----	---------	---------	---------	----------	-----------

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hinsenkamp Ernő

műszaki iroda.

Ganz és Társa motorosztályának, valamint Drössler Károly pozsonyi gépgyárának kerületi képviselője Nagyváradon, Tisza Kálmán-tér 3 szám.

Legjobb szerkezetű benzin-, szivó-, gáz- és légszusz motorok 1—200 lóerőig. — Gazdasági gépek

KIVÁLÓ KITŰNŐ VETŐGÉPEK, BORSAJTÓK,

cséplőkészletek motor és gőzhajtással. — Malom és olajgyár berendezések stb. kaphatók. Minden a gépszakmába vágó munka u. m. szakértői vizsgálat és vélemény, becslés, tervezés elvállaltatik.

Eladó ház.

Olasziban a Lukács György-utca sarkán levő 1-ső számú, három utcára néző sarokház, hol ma szálloda és vendéglő van, tehermentesen szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Házat keresek megvételre

társított udvarral vagy kerttel. Ajánlatot kérek »Jó ház« jelige alatt a kiadóhivatalba.

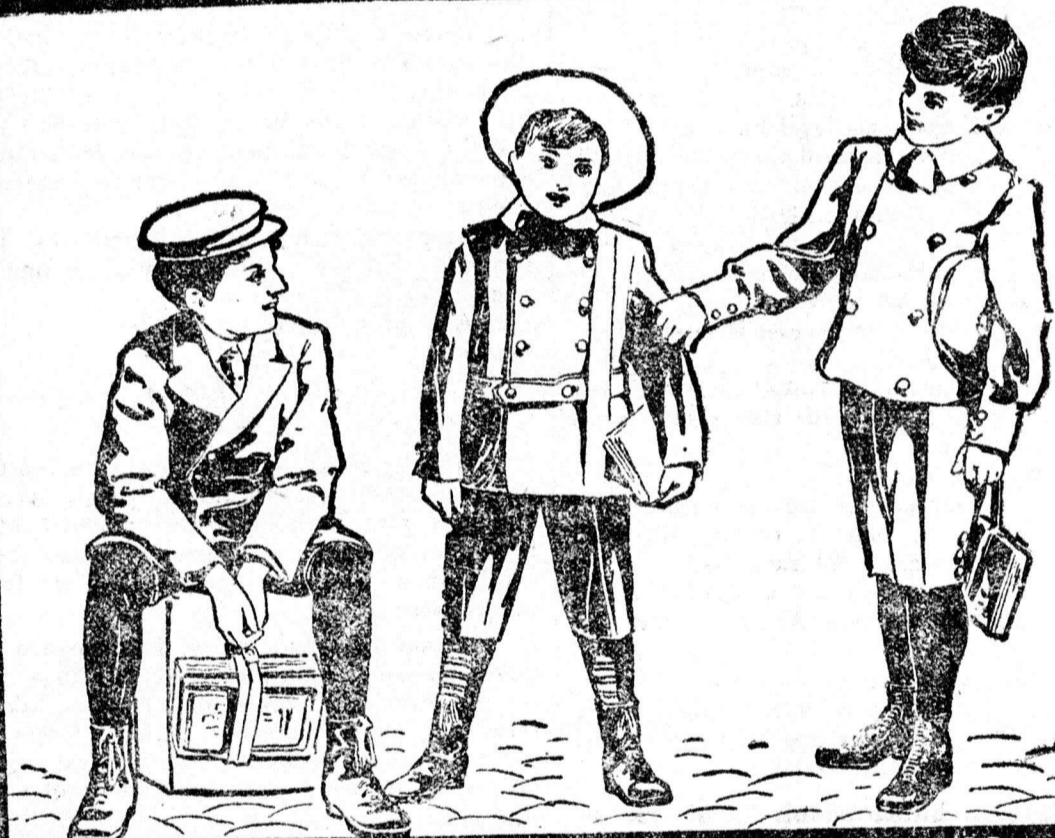
Baross-utca 60—sz. házban egy modern uri lakás fürdőszobából s a hozzátartozó mellékhelyiségekkel 1906 november 1-től, valamint ugyanott egy udvari magtár és aszfaltozott pincehelyiség minden órán kiadó.

Értekezhetni a Polgári takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth Lajos-u. 4 sz.

Egy-két jó családból való, 2—3 középiskolát végzett fiú fizetéssel felvétetik

tanulónak

a Szent László nyomdában.

ISKOLAÖLTÖNYÖK

FIUK, GYERMEKEK ÉS LEÁNYKÁK részére

a legizlésesebb kivitelben és legolcsóbb árban

NEUMANN M.

CS. ÉS KIR. UDV. SZÁLLITÓNÁL

Nagyvárad, Kishidfő Lévai-palota.

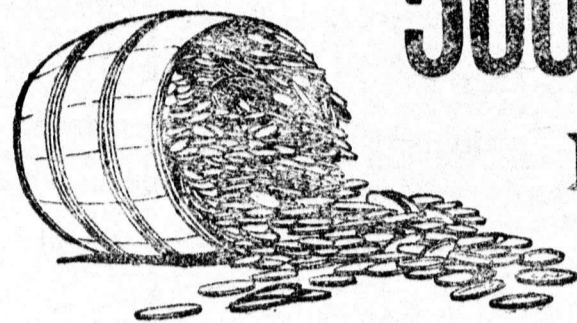
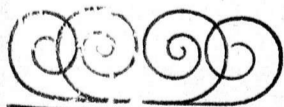
Hirdetések

jutányos áron

felvételnek

„TISZÁNTUL,,

kiadóhivatalában.

500.000 KORONA

hirdetésdíjat

fizetünk a

„TUDOR“

féle mügyémánt és drágakövekért.

Hihetetlen, hogy a Tudor-kövek feltalálója és tulajdonosai ily óriási összeget adnának ki, ha nem lennének meggyőződve, hogy találmányuk sokkal jobb és nagyobb értékkel bír, mint mindazon utánzott gyémántok, melyek ezideig elárusítottak.

„TUDOR“ gyémántokat viselni kell, hogy értéküket megismerhessük.

„TUDOR“ gyémántok Nagyváradon kizárólag csak

== Czillér Imre, Fő-utca 5. ==

vannak kiállítva és csak ott kaphatók.

Megismertetés
céljából a

„TUDOR“gyémántok ára:
gyűrűk — fülbevalók
— bróssok — gombok
— karperecek stb.
foglalva

8 korona.

Saját gyártmányu iskola cipőinket

ajánljuk a nagyérdemü közönség szives figyelmébe, ugyszintén a legfinomabb kivitelü női és férfi cipőinket, melyek saját gyárunkban készülnek

a legocsóbb árak mellett.

Szabott árak!

Tisztelettel:

Nádor Henrik és Társa,

Helybeli és vidéki telefon 63.

1755.

Nagypiac-tér, Kereskedelmi palota.

Üzlet áthelyezés!

A már 18 év óta fennálló óra — ékszer és látszer üzletem, óra javító műhelyem a Fekete Sas szálloda épületének lebontása folytán

Fő-utca Orsolya zárda épületébe

(Kiss Dávid dohány tőzsdéje során) helyeztem át, s azt Szilágyi Géza és Társa törvényszékiileg bejegyzett cég alatt folytatom. Raktáromon menyegzői, keresztelési, bérnálási, névnapi s más alkalmakkori ajándék tárgyak igen izléses választékban találhatók.

A n. é. közönség szíves bizalmát továbbra is kéri

kiváló tisztelettel

Szilágyi Géza órás

Fő utca

Egy tanonc felvétetik.

Üzlet áthelyezés.

A Fekete Sas szálloda épületének lebontása végett

katonai és polgári

szabó-üzletemet

Fő-utca, Orsolya-zárda-épületbe helyeztem át.

A n. é. közönség és vevőim további nagyobb bizalmát kérem kitűnő tisztelettel

Sz. Kocsis János,

katonai és polgári szabó. 1741.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, honi nyos (matt), színes fényképsz-lámpák és mindenemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnék eladásra. Ugyanott kaphatók nernst-lámpák és osmium-lámpák gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

s erőtviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

Pártoljuk a hazai ipart! Ne vigyük pénzünket idegenbe, hanem vásároljunk kizárólag magyar készítményű

BÚTOROKAT

gyári árban, kezeség mellett a

Magyar Műbútorgyár Részvénytársaságnál

NAGYVÁRADON, FŐ-UTCA ELEJÉN.

Ipari és kereskedelmi vezető: PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás- szálloda- és kávéházberendezések műipari vállalata.
Kívánatra tervek és költségvetések. — Telefon 421 szám

HAAS FÜLÖP és FIAI szőnyeg és butorszövet gyárosok. Magyar kir. udvari szállítók.

Nagyvárad, Fő-utca, az új Rimanóczy-palotában.

Biharmegye és Nagyvárad közönségének ajánlja szíves figyelmébe

dusan felszerelt raktárát.

Eredeti keleti szőnyegek nagy választékban a legolcsóbb árakon.

Továbbá minden egyébnemű szőnyegek, futószőnyegek, linoleum kókusz-futók, kókusz-lábtörők, kerevet átvétők, angora kecskebőrök és erdélyi pokrócok.

PAPIRKÁRPITOK

ugymint: szalón, uri-, ebédlő-, hálószobáknak legújabb styll szerint. Ágy-, asztal, flanell-, koci- és utazótakarók, függönyök és portierek minden minőségben és árban.

Butorszövetek a legegészségesebb, valamint a legegyszerűbb kivitelben. Jutányos árak mellett.

Haas Fülöp és Fiai

gyárosok, m. kir. udvari szállítók. Fő-utca, Rimanóczy-palota.